

KIEWIET DE JONGE, Hermanus J. (Groningen 29 september 1847 – Nyon 23 april 1935).

Kwam na zijn studie klassieken in Groningen in maart 1874 naar Dordrecht, waar hij werd benoemd tot leraar Nederlands, geschiedenis en aardrijkskunde aan de plaatselijke HBS. In 1879 maakte Kiewiet de Jonge de overstap naar het Dordtse stedelijk gymnasium, waar hij klassieke talen ging onderwijzen. Zijn academische vorming rondde hij in 1881 te Groningen af. Van 1901 tot 1912 was hij rector van hetzelfde gymnasium.

Kiewiet de Jonge speelde een belangrijke rol bij het ontstaan van het **Algemeen-Nederlands Verbond** (ANV). Van 1898 tot 1902 was hij algemeen secretaris en van 1906 tot 1919 voorzitter van het ANV. Ook was hij in die jaren redactiesecretaris van de verbondsperiodiek *Neerlandia*. Kiewiet de Jonge was een uitgesproken Noord-Nederlands nationalist. De binding tussen de Nederlandssprekenden verspreid over de gehele wereld verloor hij evenwel nimmer uit het oog. Vooral Zuid-Afrika genoot zijn bijzondere aandacht. Na het einde van de Boerenoorlog in 1902 bezocht hij dat land om de verflauwde aandacht voor de Nederlandse taal en cultuur weer op te vijzelen. In de winter van 1908-1909 maakte hij opnieuw een reis door Zuid-Afrika. Ook voor Vlaanderen had hij belangstelling, onder meer tot uiting komend in zijn aanwezigheid op diverse taal- en letterkundige congressen. Hij dirigeerde het ANV in de richting van zijn eigen zienswijze; de bemoeiingen met Vlaanderen moesten van zuiver culturele aard zijn. Met directe politieke actie hield Kiewiet de Jonge zich niet bezig en hij heeft het ANV daar ook actief voor behoed. Een zeker superioriteitsgevoel jegens de 'stamgenoten' was hem en met hem het ANV niet vreemd.

Na zijn aftreden als voorzitter werd hij begiftigd met het erevoorzitterschap van het Verbond. Kiewiet de Jonge trok zich geheel terug en vestigde zich in 1929 te Nyon (Zwitserland), waar zijn jongste zoon als arts aan een sanatorium verbonden was.

LITERATUUR: C. van Son, 'Dr. H.J. Kiewiet de Jonge', in

Handelingen en levensberichten van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden (Jaarboek 1934-1935), p. 136-144; – P. van Hees en H. de Schepper (red.), Tussen cultuur en politiek. Het Algemeen-Nederlands Verbond 1895-1995, 1995.

FRANK VAN BERNE